

5.12 Selitveni koeficient

Selitveni koeficient¹ je leta 2011 v Sloveniji znašal 1,0, v prvem polletju 2012 pa je bil ponovno blizu nič.

Selitveni koeficient se je, potem ko je v predkriznem letu 2008 zaradi trajajoče konjunktore po vstopu Slovenije v EU in pristopu Slovenije k Schengenskemu sporazumu dosegel najvišjo vrednost, leta 2009 začel zniževati (na 5,6, kar je bilo v primerjavi z državami EU še visoko) in bil leta 2010 negativen (-0,3; prvič po letu 1998 se je več ljudi iz Slovenije izselilo, kot priselilo). Pri tem se je število priselitev v Slovenijo, ki se je v obdobju 2007–2009 v povprečju gibalo okoli 30 tisoč, leta 2010 zmanjšalo za polovico. Razlogi za zmanjšanje selitvenega prirasta, ki se je začelo v drugem četrtletju 2009 in se leta 2010 še pospešilo, so bili poleg poslabšanih razmer na trgu dela tudi zaostreni pogoji pridobivanja dovoljenj za prebivanje tujcev pri nas. Leta 2011 se je selitveni koeficient rahlo povečal, na 1,0. Razlog za vnovični prirast prebivalstva iz selitev je manjše znižanje števila priseljenih v Slovenijo od znižanja števila odseljenih. Po podatkih SURS se je namreč leta 2011 v Slovenijo priselilo 14.083 oseb (8,6 % manj kot leto prej), odselilo pa 12.024 oseb (24,6 % manj kot leto prej). V prvem polletju 2012 je bilo število priseljenih in odseljenih skoraj enako.

Od leta 2009 se število priseljenih tujih državljanov zmanjšuje, večina pa še vedno prihaja iz držav nekdanje Jugoslavije. Največ tujih državljanov se je v Slovenijo priselilo v obdobju 2007–2009, v povprečju dobrih 27 tisoč, leta 2010 se je število priseljenih tujcev zmanjšalo na dobrih 12 tisoč, leta 2011 pa na dobrih 10 tisoč, kar je najmanj po letu 2004. Največji delež priseljenih tujcev je bil tudi leta 2011 iz Bosne in Hercegovine (31,5 %), sledili so državljani Srbije, Makedonije in Hrvaške (skupaj 29,1 %). Skupaj se jih je iz naštetih držav priselilo skoraj 3,6-krat manj kot leta 2007, ko se jih je priselilo največ (23.410). Njihov selitveni prirast pa je bil leta 2011 spet pozitiven, potem ko se jih je leto prej več odselilo kot priselilo. Priselitev iz drugih držav članic EU v Slovenijo ostaja malo, največ je bilo Bolgarov (6,8 % vseh priseljenih tujcev) in Italijanov (3,0 %). Med priseljenimi tujci se jih je leta 2011 največ priselilo zaradi zaposlitve (48,2 %, vendar je to najmanjši delež po letu 2006) in združitve z družino (40,0 %, enkrat večji delež kot v preteklosti). Povprečna starost priseljenih tujih državljanov je bila 31,9 leta. Število odseljenih tujcev pa se je najbolj povečalo leta 2009, ko se jih je odselilo kar 15 tisoč,

kar je dvakrat več kot leto prej, saj so se verjetno ob nastopu krize zaradi izgube dela oz. manjših priložnosti zanj odseljevali drugam oz. vračali domov. Njihov selitveni prirast je kljub temu znašal 12 tisoč. Leta 2010 je bilo število priseljenih in odseljenih tujcev skoraj enako, leta 2011 pa je bil selitveni prirast spet pozitiven (3 tisoč). Med odseljenimi² tujimi državljani, starimi nad 15 let, je bilo 57,7 % starih 20–39 let, večinoma z osnovnošolsko (45,4 %) oz. srednješolsko (48,3 %) izobrazbo. Tri četrtine odseljenih tujih državljanov, starih nad 15 let, se je preselilo v države nekdanje Jugoslavije, od tega polovica v Bosno in Hercegovino. Več kot polovica odseljenih zaposlenih tujcev je bila iz dejavnosti gradbeništva (38,3 %) in predelovalnih dejavnosti (14,3 %). Povprečna starost odseljenih tujih državljanov pa je bila 37 let.

Od leta 2009 so selitveni tokovi slovenskih državljanov razmeroma visoki. V obdobju 2005–2007 se je v povprečju na leto iz tujine v Slovenijo priselilo okoli 1.700 državljanov, v obdobju 2008–2011 pa skoraj 2.900. V obdobju 2005–2007 se je v povprečju izselilo 2.600 državljanov, v obdobju 2008–2011 pa skoraj 4.300. Selitveni prirast državljanov RS pa je že vse od leta 2000 rahlo negativen³. Priselitveni in odselitveni tokovi slovenskih državljanov so bili najvišji ravno takrat, ko se je začela kriza, tako je bilo tudi leta 2011, ko se je iz tujine priselilo 3.318 slovenskih državljanov, kar je 22,4 % več kot leto prej in največ od leta 1995, odkar imamo na voljo podatke, odselilo pa 4.679, kar je 19,8 % več kot leto prej in največ po letu 2008. Skoraj polovica slovenskih državljanov, odseljenih leta 2011, se je preselila v države nekdanje Jugoslavije in Nemčijo. Med odseljenimi državljani, starimi nad 15 let, je bilo 38,5 % starih 25–39 let s srednješolsko (50,1 %) oz. višje-/visokošolsko (35,1 %) izobrazbo. V strukturi odseljenih s terciarno izobrazbo je visok delež starih 25–39 let, delež mladih, ki so pripravljani oditi na delo v tujino, tako da lahko v prihodnje pričakujemo večje odseljevanje te skupine prebivalstva, če bodo za to dane možnosti (glej tudi Okvir 6). 40,3 % odseljenih zaposlenih državljanov je bilo iz predelovalnih dejavnosti, trgovine in gradbeništva. Povprečna starost vseh priseljenih slovenskih državljanov je bila 40,2 leta, odseljenih pa 38,5 leta.

¹ Razmerje med selitvenim prirastom in povprečnim številom prebivalcev v koledarskem letu pomnoženo s 1.000 (selitveni prirast na 1.000 prebivalcev); selitveni prirast je razlika med številom priseljenih in odseljenih v koledarskem letu.

² SURS je letos prvič s povezovanjem podatkovnih zbirk rednih letnih statistik s podatki iz popisa prebivalstva 2011 pridobil podatke tudi o socioekonomskih značilnostih odseljenih prebivalcev (glej http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=5226).

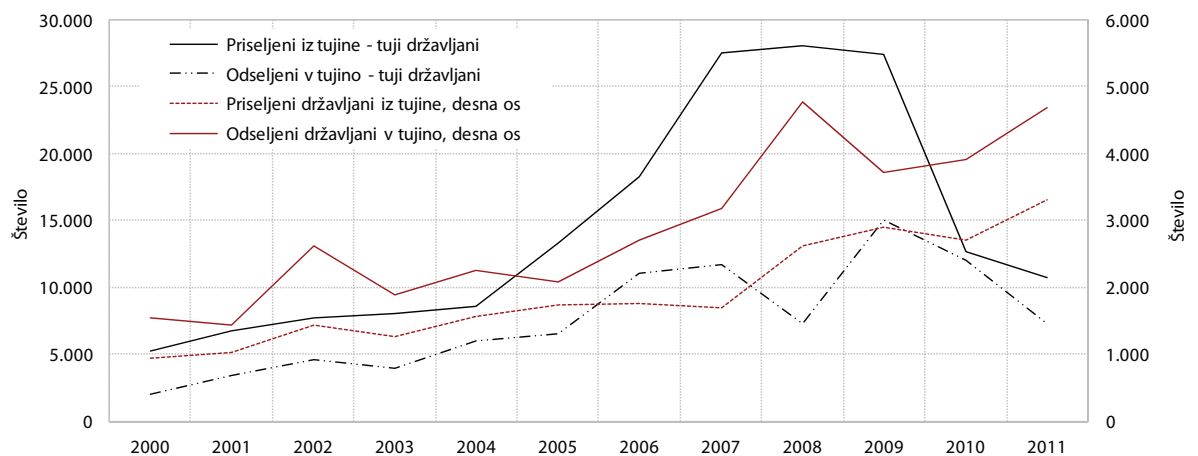
³ Povprečni selitveni koeficient državljanov v obdobju 2000–2011 je bil -0,5 na 1.000 prebivalcev.

Tabela: Selitveni prirast (s statističnimi popravki), število oseb na 1.000 prebivalcev, 1995–2011

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
EU-27	1,4	2,3	3,6	3,2	3,9	2,8	1,8	1,9	1,7
Avstrija	0,3	2,2	6,1	3	4,1	4,1	2,5	3,3	4,4
Belgija	0,2	1,3	4,7	4,9	5,5	5,9	5,9	8,2	1,4
Bolgarija	0	0	0	0	-0,2	-0,1	-2,1	-3,2	-0,7
Ciper	9,2	5,7	19	11,2	9,4	4,5	2,3	19,2	21,3
Češka	1	0,6	3,5	3,4	8,1	6,9	2,7	1,5	1,6
Danska	5,5	1,9	1,2	1,9	3,7	4,6	2,8	3	2,4
Estonija	-10,8	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0	0	0
Finska	0,8	0,5	1,7	2	2,6	2,9	2,7	2,6	3,1
Francija	np	2,7	3	1,8	1,2	0,9	1	1,1	1,2
Grčija	7,3	2,7	3,6	3,6	3,6	3,2	3,1	-0,1	-1,3
Irska	1,6	8,4	15	15,6	10,6	0,7	-6,2	-7,5	-7,2
Italija	0,5	0,9	5,2	6,4	8,4	7,1	5,2	5,2	4
Latvija	-5,5	-2,3	-0,2	-1,1	-0,3	-1,1	-2,1	-3,5	-11,2
Litva	-6,5	-5,8	-2,6	-1,4	-1,6	-2,3	-4,6	-23,7	-12,6
Luksemburg	10,6	7,9	13,1	11,3	12,5	15,8	13,2	15,1	21,2
Madžarska	1,7	1,6	1,7	2,1	1,4	1,6	1,7	1,2	1,3
Malta	0,2	2,3	4	5,3	4,2	5,9	-0,4	5,4	-0,3
Nemčija	4,9	2	1	0,3	0,5	-0,7	-0,1	1,6	3,4
Nizozemska	1	3,6	-1,4	-1,6	-0,1	1,9	2,3	2	1,8
Poljska	-0,5	-0,5	-0,3	-0,9	-0,5	-0,4	0	-0,1	-0,1
Portugalska	2,2	4,6	3,6	2,5	1,8	0,9	1,4	0,4	-2,3
Romunija	-0,9	-0,2	-0,3	-0,3	0	0,1	-0,1	0	-0,1
Slovaška	0,5	-4,1	0,6	0,7	1,3	1,3	0,8	0,6	0,5
Slovenija	0,4	1,4	3,2	3,1	7,1	9,2	5,6	-0,3	1,0
Španija	1,8	9,7	14,8	13,7	15,6	9	1,1	1,3	-0,9
Švedska	1,3	2,7	3	5,6	5,9	6	6,7	5,3	4,8
Združeno kraljestvo	1,1	2,4	3,8	3,2	3,5	3,1	3,3	3,6	3,8

Vir: Eurostat Portal Page - Population and social conditions - Demography, 2012.

Slika: Mednarodne selitve po državljanstvu, Slovenija

Vir: SURS, 2012.